

**ข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น
กองการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
เทศบาลตำบลบางปลาหมอ**

ภูมิปัญญาท้องถิ่น หรือภูมิปัญญาชาวบ้านหมายถึง ทุกสิ่งทุกอย่างที่ชาวบ้านคิดขึ้นได้เองและนำมาใช้ในการแก้ปัญหา เป็นเทคนิควิธี เป็นองค์ความรู้ของชาวบ้าน ทั้งทางกว้างและทางลึกที่ชาวบ้านคิดเอง ทำเอง โดยอาศัยศักยภาพที่มีอยู่แก้ปัญหาการดำเนินชีวิตในท้องถิ่นได้อย่างเหมาะสมกับยุคสมัยความเหมือนกันของภูมิปัญญาไทยและภูมิปัญญาท้องถิ่น คือ เป็นองค์ความรู้ และเทคนิคที่นำมาใช้ในการแก้ปัญหาและการตัดสินใจ ซึ่งได้สืบทอดและเชื่อมโยงมาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน

ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านการแพทย์แผนไทย การทำลูกประคบสมุนไพร

นาง สุธาทิพย์ ศิริลาภา

ภูมิปัญญาไทยมีมาตั้งแต่โบราณหลังการนวดรักษาผู้ป่วย
หมอมักจะนำเอาสมุนไพรที่อยู่ในท่อผ้า ซึ่งเราเรียกว่า “ลูกประคบ”
มาประคบให้หลังจากการนวด หรือบางอาการที่ไม่เหมาะกับการนวด
หมอก็จะใช้ลูกประคบมาประคบตามส่วนต่างๆของร่างกายที่มีอาการ
ปวด เมื่อยทำให้เรารู้สึกผ่อนคลายสบายตัว และรับรู้ได้ถึงอาการปวด
เมื่อยดีขึ้น อาการปวด ตึงได้คลายลง

สามารถติดต่อได้ที่
บ้านเลขที่ ๗๔ หมู่ที่ ๒ ตำบลบางปลาหม้า
อำเภอบางปลาหม้า จังหวัดสุพรรณบุรี
โทร ๐๙๕-๗๙๐๑๑๔๙

ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น
ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
(การทำปุ๋ยอินทรีย์ , น้ำหมักชีวภาพ , ครั้วเรื้อนพอเพียง)

นาย สิงห์เต็ม แสงสว่าง

แหล่งเรียนรู้ชุมชน ครั้วเรื้อนต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง

การทำปุ๋ยไว้ใช้เองโดยที่ไม่พึ่งพาสารเคมีทำให้เรามั่นใจได้ว่าปุ๋ยที่เราใส่บำรุงพืชผักที่เราปลูกจะปลอดภัยแน่นอน ซึ่งการทำปุ๋ยนั้นนอกจากจะได้ปุ๋ยอินทรีย์ที่ปลอดภัยแล้วเรายังสามารถนำมาใช้เป็นกิจกรรมยามว่างร่วมกันภายในครอบครัว หรือ ในชุมชนได้อีกด้วย การทำปุ๋ยโดยมีหลักการคือ เลี้ยงดิน ให้ดินเลี้ยงพืช และ ให้พืชเลี้ยงเรา

ครั้วเรื้อนที่ดำรงชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อเป็นครั้วเรื้อนตัวอย่างที่ได้ นำแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำรงชีวิตประจำวันและยังได้ให้เป็นจุดแลกเปลี่ยนรู้ให้กับชุมชนซึ่งเป็นโอกาสที่ดีของคนในหมู่บ้านที่จะมีการเรียนรู้ด้วยตนเอง และปฏิบัติจริง

สามารถติดต่อได้ที่

ชุมชนบ้านหมี่

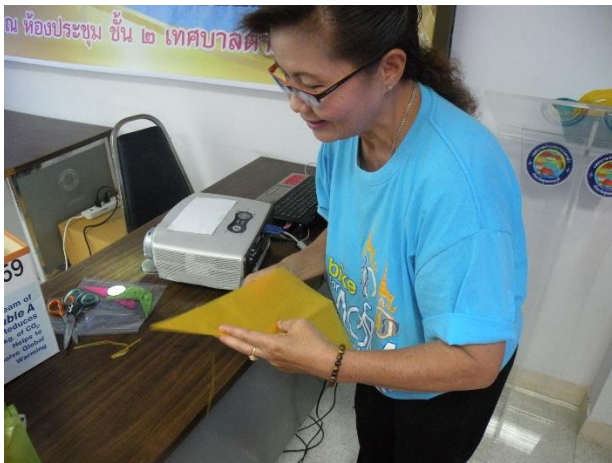
บ้านเลขที่ ๑๐๓/๑ หมู่ที่ ๗ ตำบลบางปลาหมี่

อำเภอบางปลาหมี่ จังหวัดสุพรรณบุรี

ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านศิลปการตัดกระดาษ

นางดวงใจ ชาวเชียงขวาง

พวงมโหตร เอกลักษณ์ของงานประเพณีในท้องถิ่น

พวงมโหตร ศิลปะการตัดกระดาษนับเป็นความผูกพันกับคนในชุมชนเป็นอย่างมาก จะดูได้จาก ประเพณี วัฒนธรรมต่างๆ ที่มีอยู่ในชุมชนไม่ว่า จะเป็นงานแต่งงาน งานบวช งานขึ้นบ้านใหม่ ประเพณีสงกรานต์ เป็นพิธีสารท ประเพณีทำบุญค้ำฟ้า ประเพณีบุญเดือนสาม ประเพณีบุญเดือนสิบ ตลอดจนงานประเพณีและงานสริมงคลต่างๆ ในหมู่บ้านและชุมชน

สามารถติดต่อได้ที่
ชุมชนบ้านสูตร – บ้านเก่า
บ้านเลขที่ ๑๒/๑ หมู่ที่ ๒ ตำบลบางปลาม้า อำเภอบางปลาม้า
จังหวัดสุพรรณบุรี
โทร ๐๘๑-๑๙๖๒๔๓๙

ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านหัตถกรรม การจักสาน

นายบัวคำ คล้ายสุบรรณ

การสานทางมะพร้าวของชุมชนบ้านทุ่งเจริญ-ท้ายคลอง เป็นการสานแบบโบราณโดยมีต้นกำเนิดมาจากการที่ได้ดูได้เห็น และการประยุกต์ใช้วัสดุในท้องถิ่น ที่มีความผูกพันกับ วัฒนธรรมความเป็นอยู่ของคนในชุมชน มาทำเป็นเครื่องมือเครื่องใช้ในชีวิตประจำวันของชาวบ้านในอดีต และถูกถ่ายทอด กันมาผ่านกระบวนการปฏิบัติของแต่ละท้องถิ่นมาจนถึงปัจจุบัน ซึ่งมะพร้าวถือเป็นพืชที่มีความผูกพันกับวัฒนธรรมความเป็นอยู่ของคนไทยมาช้านาน คุณสมบัติที่ดีของมะพร้าว คือ ส่วนต่างๆ ของมะพร้าวสามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้อย่างคุ้มค่า และสามารถนำมาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ต่างๆอย่าง หลากหลาย ตั้งแต่ ลำต้น ใบ ก้าน ผล กะลา รากมะพร้าว กาบมะพร้าว รากมะพร้าวประเภทของรูปแบบผลิตภัณฑ์มะพร้าว เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับงานหัตถกรรม มีมากมายหลายชนิด ขึ้นอยู่กับวัสดุที่นำมาใช้ จากส่วนต่างๆ ของมะพร้าว

สามารถติดต่อได้ที่

ชุมชนบ้านทุ่งเจริญ-ท้ายคลอง

บ้านเลขที่ ๑๗๙ หมู่ที่ ๗ ตำบลบางปลาม้า

อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี

ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านหัตถกรรม การจักสาน

นายบัว คุณกะมุต

การสานกระจาดหาบ ชุติไม้คานสาแหรก ชุมชนบ้านบ้านหมี และกม่วง เป็นการสานแบบโบราณโดยมีต้นกำเนิดมาจากการที่ได้ดูได้เห็น และการประยุกต์ใช้วัสดุในท้องถิ่น ที่มีความผูกพันกับ วัฒนธรรมความเป็นอยู่ของคนในชุมชน มาทำเป็นเครื่องมือเครื่องใช้ในชีวิตประจำวันของชาวบ้านในอดีต และถูกถ่ายทอด กันมา ผ่านกระบวนการปฏิบัติของแต่ละท้องถิ่นมาจนถึงปัจจุบัน ชาวบ้านนิยมออกมาใช้ใน งานประเพณีสารทไทยพวน ชาวบ้านจะนำออกมาใช้ในการใส่อาหารกับข้าวไปทำบุญ ถวายพระที่วัดกันทุกบ้าน นับว่ามีความผูกพันกับ วัฒนธรรมความเป็นอยู่ของคนไทยมาช้านาน

สามารถติดต่อได้ที่

ชุมชนบ้านทุ่งเจริญ-ท้ายคลอง

บ้านเลขที่ ๖๘ หมู่ที่ ๗ ตำบลบางปลาหม้า

อำเภอบางปลาหม้า จังหวัดสุพรรณบุรี

ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านภาษาในท้องถิ่น

นางสาวจินตนา สารถิ

ภาษาพวน เป็นภาษาหนึ่งในเจ็ดกลุ่มใหญ่ของภาษาไทยดั้งเดิม สืบ
ทอดมาจากญวนในเขียงแสน รวพันกว่าปีมาแล้ว ชาวไทยพวน คือชนชาติ
ไทยกลุ่มหนึ่งในจังหวัดสระบุรี ที่อพยพมาจากเมืองเขียงขวาง ตอนเหนือ
ของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เข้ามาสู่แผ่นดินไทยนานกว่า
สองศตวรรษ แล้วกระจัดกระจายอยู่ตามภาคต่างๆ ของประเทศไทย

ภาษาพวน เป็นภาษาถิ่นที่มีเอกลักษณ์โดดเด่นเฉพาะ ลีลาสำเนียง
ไพเราะ น่าฟัง ซึ่งภาษาพวนจัดอยู่ในภาษาตระกูลไต ภาษาพวน มีระบบ
เสียงคล้ายภาษาไทยกลาง

สามารถติดต่อได้ที่
ชุมชนบ้านหมี่
บ้านเลขที่ ๑๙๕ หมู่ที่ ๗ ตำบลบางปลาหม้อ อำเภอบางปลาหม้อ
จังหวัดสุพรรณบุรี

ฐานข้อมูลปราชญ์ชาวบ้าน ด้านการแพทย์แผนไทย เทศบาลตำบลบางปลาม้า

นาง สุธาทิพย์ คีริลาภา

การนวดคลายเส้น เพื่อสุขภาพ และการทำลูกประคบสมุนไพร

นวดไทย การนวดแผนไทย หรือ การนวดแผนโบราณ เป็นการนวดชนิดหนึ่งในแบบไทย ซึ่งเป็นศาสตร์บำบัดและรักษาโรคแขนงหนึ่งของการแพทย์แผนไทย โดยจะเน้นในลักษณะการกด การคลึง การบีบ การตืด การดึง และการอบ ประคบ ซึ่งรู้จักกันโดยทั่วไปในชื่อ "นวดแผนโบราณ" โดยมีหลักฐานว่านวดแผนไทยนั้นมีประวัติมาจากประเทศอินเดีย โดยเชื่อว่าน่าจะมีการนำ การนวดเข้ามาพร้อมกับการเผยแพร่พระพุทธศาสนา และมีการนำเข้ามาในประเทศไทยเมื่อใดนั้นไม่ปรากฏหลักฐานชัดเจน จากนั้นได้ถูกพัฒนาและปรับปรุงแก้ไขให้เข้ากับวัฒนธรรมของสังคมไทย จนเป็นรูปแบบแผนที่เป็นมาตรฐานของไทยและส่งทอดมาจนถึงปัจจุบัน

สามารถติดต่อได้ที่
บ้านเลขที่ ๗๔ หมู่ที่ ๒ ตำบลบางปลาม้า
อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี
โทร ๐๙๕-๗๙๐๑๑๔๙

ฐานข้อมูลปราชญ์ชาวบ้าน ด้านการตีกลองยาว เทศบาลตำบลบางปลาหม้อ

นายสมศักดิ์ คล้ายสุบรรณ

การตีกลองยาวและการเล่นเพลงกลองยาว

กลองยาวและรำกลองยาว เป็นศิลปะการแสดงพื้นบ้านที่ชาวตำบลบางปลาหม้อได้รับการถ่ายทอดจากภูมิปัญญาชาวบ้าน จากรุ่นสู่รุ่นจนกลายเป็นวัฒนธรรมของท้องถิ่น กลองยาว และการรำ กลองยาว ใช้เล่นกันอย่างแพร่หลาย โดยนิยมใช้เล่นในงานบุญ งานประเพณีต่าง ๆ ของท้องถิ่น เช่น งานแห่นาค งานทอดกฐิน งานประเพณีสงกรานต์ งานประเพณีถวายเทียนพรรษา เป็นต้น แต่ปัจจุบันศิลปะการแสดงพื้นบ้าน กลองยาว เริ่มลดบทบาทลง ประชาชนให้ความสำคัญน้อยลง เนื่องจากอิทธิพลของวัฒนธรรมและเทคโนโลยีสมัยใหม่

สามารถติดต่อได้ที่
ชุมชนบ้านทุ่งเจริญ-ท้ายคลอง
บ้านเลขที่ ๑๘๕/๑ หมู่ที่ ๗ ตำบลบางปลาหม้อ
อำเภอบางปลาหม้อ จังหวัดสุพรรณบุรี

ฐานข้อมูลปราชญ์ชาวบ้าน
ด้านการทำขนมเปี๊ยะ ขนมจันอับ
เทศบาลตำบลบางปลาหมอ

นายสุชาติ วจีทองรัตนา

ผู้สืบทอดการทำขนมมงคล ของชาวไทยเชื้อสายจีน

ร้านตั้งก๊วยกี้ ของเราก่อเกิดมาปีนี้ก็นานกว่า ๘๐ ปี โดยตนมาดูแลกิจการต่อจากบิดา (นายบะ แซ่ตั้ง) ซึ่งเป็นพ่อค้าชาวจีน เข้ามาค้าขายตั้งรกรากอยู่ในพื้นที่ตลาดเก่าห้อง และทำขนมเปี๊ยะขายมาตั้งแต่เริ่มต้น โดยตนเข้ามารับช่วงต่อจนถึงปัจจุบันนานกว่า ๕๐ ปี ในช่วงเริ่มต้นพ่อบะ ใช้วิธีการหาขนมไปส่งขายตามร้านต่างๆ ในจังหวัดสุพรรณบุรี และจังหวัดใกล้เคียง และต่อมาเริ่มเป็นที่รู้จักมากขึ้น

สามารถติดต่อได้ที่
ชุมชนตลาดเก่าห้อง
บ้านเลขที่ ๑๒๒ หมู่ที่ ๒ ตำบลบางปลาหมอ
อำเภอบางปลาหมอ จังหวัดสุพรรณบุรี
โทร ๐๓๕-๕๘๗๖๗๘

ฐานข้อมูลปราชญ์ชาวบ้าน ด้านการละเล่น (การทำ ว่าว , เครื่องดนตรี) เทศบาลตำบลบางปลาหมอ

นายสุชานนท์ ชัยจันดี

เครื่องดนตรีที่เกิดจากภูมิปัญญาท้องถิ่น

ลักษณะสำคัญหรือรูปแบบ เครื่องเคาะจังหวะ เป็นของเล่นที่ประดิษฐ์มาจากผา
ขุดน้ำต่างๆ หาง่ายในท้องถิ่นและไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์

“ว่าว” จึงถือเป็นผลผลิตหนึ่งที่เกิดจากภูมิปัญญาของช่างฝีมือพื้นบ้าน
ไทยในแต่ละท้องถิ่นที่นำเอาทรัพยากรธรรมชาติรอบตัวมาประดิษฐ์
สร้างสรรค์เป็นของเล่นให้แก่ลูกหลาน หรือใช้เล่นกันในเวลาว่างจาก
การทำงาน ดังนั้น องค์ความรู้ในการทำว่าว จึงนับเป็นมรดกตกทอดที่
บรรพบุรุษของเราได้คิดค้นและถ่ายทอดมาสู่ลูกหลานในแต่ละท้องถิ่น
ชุมชน หรือบุคคล ที่มีลักษณะเฉพาะตัวที่โดดเด่นแตกต่างกันไป

สามารถติดต่อได้ที่
ชุมชนบ้านสูตร – บ้านเก่า
บ้านเลขที่ ๑๒/๑ หมู่ที่ ๒ ตำบลบางปลาหมอ
อำเภอบางปลาหมอ จังหวัดสุพรรณบุรี

ฐานข้อมูลปราชญ์ชาวบ้าน
ด้านการเผาข้าวหลาม
เทศบาลตำบลบางปลาหมอ

นางจินดา อ่อนศรี

สามารถติดต่อได้ที่
ชุมชนบ้านสูตร - บ้านเก่า
บ้านเลขที่ ๑๑๑ หมู่ที่ ๗ ตำบลบางปลาหมอ
อำเภอบางปลาหมอ จังหวัดสุพรรณบุรี